

กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

อินทนิลน้ำ

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และฟิสิกส์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ประจำเดือนพฤษภาคม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Lagerstroemia speciosa (L.) Pers.

วงศ์

LYTHRACEAE

ชื่ออื่น

ฉ่วงมุ ฉ่องพนา ตะแบกดำ บางอบาชะ บาเย บาเอ อินทนิล

ชื่อสามัญ

Pride of India, Queen's crape myrtle

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 10 – 25 เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลแกมเทาหรือสีน้ำตาล แตกเป็นร่อง เรือนยอดแผ่กว้างเป็นพุ่มกลม กิ่งอ่อนรูปสี่เหลี่ยม

ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปขอบขนานหรือรูปรีแกมรูปขอบขนาน ขนาดกว้าง 4 – 9 เซนติเมตร ยาว 10 – 26 เซนติเมตร ปลายแหลมหรือมน โคนเกือบกลม ขอบเรียบ แผ่นใบสีเขียวแกมสีเทา เกือบทั้งเส้นแขนงใบข้างละ 10 – 15 เส้น ก้านใบยาว 0.4 – 1 เซนติเมตร

ดอกออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ออกตามปลายกิ่ง ช่อดอกตั้งตรง ยาว 15 – 40 เซนติเมตร มีขนสั้นนุ่มสีเทาหรือสีสนิม ก้านดอกยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร ดอกตูมสีเขียวแกมสีชมพู รูปเกือบกลมหรือรูปผลแพร์ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 – 1 เซนติเมตร ยาว 0.7 – 1.2 เซนติเมตร มีสันนูน 12 – 14 สัน สันนูนบริเวณแฉกกลีบเลี้ยงยาวกว่าสันนูนระหว่างแฉกกลีบเลี้ยง ตรงกลางของปลายดอกตูมมีตุ่มกลีบเลี้ยงสีเขียวอ่อนบริเวณปลายสีเขียวแกมสีชมพู รูปประฆัง ปลายแยก 6 แฉก แต่ละแฉกรูปสามเหลี่ยมบานแผ่กว้างหรือโค้งลง กลีบดอกสีชมพู สีม่วงอ่อนถึงสีม่วงเข้ม หรือสีชมพูแกมสีม่วง จำนวน 6 กลีบ รูปเกือบกลม ขนาดกว้าง 1 – 2 เซนติเมตร ยาว 1.5 – 3 เซนติเมตร ขอบเป็นคลื่น มีก้านกลีบดอก เกสรเพศผู้จำนวนมาก ขนาดยาวไล่เลี่ยกัน ติดที่ด้านในของหลอดกลีบเลี้ยง อับเรณูสีเหลือง ฝังไข้อยู่เหนือวงกลีบ รูปกลม เกือบทั้ง ก้านยอดเกสรเพศเมียรูปเส้นด้าย ยอดเกสรเพศเมียเป็นตุ่ม กลีบเลี้ยงหุ้มผลเกลี้ยงหรือมีขนนุ่มเล็กน้อย ปลายแฉกโค้งลง ผลแบบผลแห้งแตก รูปกลมหรือรูปวงรี ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 เซนติเมตร ปลายแหลม ผนังผลแข็ง เมื่อแตกแยกออกเป็น 6 พู เมล็ดมีปีก

การกระจายพันธุ์

ในประเทศไทยพบได้ทุกภูมิภาค พบตามพื้นที่ราบลุ่มทั่วไปและบริเวณริมฝั่งแม่น้ำหรือน้ำตก ในป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง ออกดอกเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม ผลแก่เดือนตุลาคมถึงธันวาคม ในต่างประเทศพบที่ประเทศเมียนมาร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลียตอนบน

การใช้ประโยชน์

เนื่องจากอินทนิลน้ำมีดอกและทรงพุ่มที่สวยงาม จึงนิยมนำมาปลูกเป็นไม้ประดับสวนและริมทางหลวง เนื้อไม้ใช้ทำเสาและเครื่องมือกลึงกรรม นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณเป็นสมุนไพรแก้โรคดีซ่าน เป็นยาระบาย แก้กุดท้อง แก้กิด และแก้เบาหวาน

ผู้เขียน ปาจริย์ อินทชูป
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

